

Категорія справи № 22/77-17/277-45/128: Господарські справи; Старі категорії (до 01.01.2013 р.); Договірні, переддоговірні немайнові, спори;; Інший.

Надіслано судом: не визначено. Зареєстровано: 12.06.2009. Оприлюднено: 12.06.2009.

**ГОСПОДАРСЬКИЙ
СУД міста КИЄВА**

01030, м.Київ,
вул.Б.Хмельницького,44-
Б тел.230-31-34

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

№
22/77-
17/277- 20.05.09
45/128

Прокурора
Луганської
За області в
позовом інтересах
держави в
особі

Позивача Міністерства

1: промислової
політики
України

Державного
підприємства

Позивача
2: виробничого
об'єднання
"Луганський
верстатобудівний
завод"

Закритого
акціонерного
товариства
До
відповідача: "Бринкфорд"

визнання

Про: угоди
недійсною

Суддя
Балац
С.В.

Представники
сторін:

Карпенко
Н.М.,

Прокуратури: посв. № 17
від
18.01.2007

Позивача не

1: з'явилися

Позивача Кривчун

2: С.Я., дов.
від
22.04.2009
№ 9

Сорокіна
Н.В., дов.

від
14.04.2009
№ 8

Опанасенко
Н.В., дов.

Відповідача: від
21.04.2009
№ 34/04-09

Суть спору: визнання недійсним договорів купівлі-продажу майна від 07.05.2002 № 147 і від 27.07.2002 № 276, укладених між Державним підприємством виробниче об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" та Закритим акціонерним товариством "Бринкфорд" та зобов'язання сторін повернути все отримане кожною за зазначеними угодами.

Прокурор Луганської області звернувся до Господарського суду міста Києва з позовом в інтересах держави в особі Міністерства промислової політики та Державного підприємства виробничого об'єднання (надалі –ДП ВО) "Луганський верстатобудівний завод" про визнання недійсними договорів купівлі-продажу майна від 07.05.2002 № 147 і від 27.07.2002 № 276, укладених між Державним підприємством виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" та ЗАТ "Бринкфорд", та зобов'язання сторін повернути все отримане кожною за зазначеними угодами.

Позовні вимоги мотивовані тим, що спірні договори купівлі-продажу при їх укладенні суперечили вимогам закону, а саме п. 9 ст. 17 та п. 2 ст. 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 14.05.2004 № 22/77 позов було залишено без розгляду на підставі п. 1 ч.1 ст. 81 Господарського процесуального кодексу України.

Постановою Київського апеляційного господарського суду від 05.07.2004 ухвалу Господарського суду міста Києва від 14.05.2004 скасовано, а справу направлено на розгляд по суті до суду першої інстанції.

Ухвалою Верховного Суду України від 02.12.2004 ЗАТ "Бринкфорд" було відмовлено порушенні касаційного провадження з перегляду у касаційному порядку ухвали Вищого господарського суду міста Києва від 05.10.2004, якою ЗАТ "Бринкфорд" було повернуто касаційну скаргу на постанову Київського апеляційного господарського суду від 05.07.2004.

Згідно резолюції Голови Господарського суду міста Києва від 20.10.2004 подальший розгляд справи № 22/77 було доручено здійснювати судді Кролевець О.А., а згідно розпорядження Першого заступника Голови Господарського суду міста Києва від 11.05.2005 у зв'язку з надходженням в доповнення до матеріалів справи документів з грифом "Таємно", матеріали справи було передано на розгляд судді Хрипуну О.О.

Прокурором Луганської області в процесі розгляду справи було надано уточнення до позовної заяви, згідно яких він просив суд позов задовольнити, посилаючись на те, що спірні договори купівлі-продажу майна № 147 від 07.05.2002 та № 276 від 27.07.2002, укладені між ДП ВО "Луганський

верстатобудівний завод" та ЗАТ "Бринкфорд", на час їх укладення суперечили вимогам закону: п. 9 ст. 17 та п. 2 ст. 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та п. 4 Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, оскільки керуючим санацією ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" здійснювалось відчуження майна державного підприємства без відповідного погодження з Міністерством промислової політики та Фондом державного майна України, без надання згоди комітетом кредиторів на укладання спірних договорів та всупереч Плану санації. А тому, спірні договори є недійсними згідно статті 48 Цивільного кодексу УРСР.

Позивач 1 у письмових поясненнях по справі заявлені прокурором в інтересах держави позовні вимоги підтримав у повному обсязі, просив суд позов задовольнити. В обґрунтування задоволення позову посилався на те, що в порушення вимог Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" реалізація державного майна за спірними договорами відбувалась без відповідного погодження з органами, уповноваженими управляти державним майном, в даному випадку – Міністерством промислової політики та Фондом державного майна України.

Також, позивач 1 зазначав про те, що за спірними договорами було здійснено продаж технологічного обладнання спеціального виробництва ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", яке відноситься до мобілізаційних потужностей цього підприємства і не підлягає приватизації, а згідно ухвали Господарського суду міста Києва від 14.08.2003 у справі № 12/1306 про банкрутство ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" Макіївський державний проектний інститут розробив проект цілісного майнового комплексу з виготовлення набоїв до стрілецької зброї, який має бути укомплектований технологічними лініями, які були реалізовані шляхом укладення спірних договорів купівлі-продажу.

Наведені вище обставини, на думку позивача-1, є підставами для задоволення позову.

Позивач 2 у письмових поясненнях по справі зазначав про те, що спірні договори купівлі-продажу майна № 147 від 07.05.2002 та № 276 від 27.07.2002 між ДПВО "Луганський верстатобудівний завод" та ЗАТ "Бринкфорд" були укладені згідно вимог закону, відповідно до Плану санації, затвердженого ухвалою Господарського суду Луганської області від 12.10.2001 № 12/1306 та узгодженого з позивачем-1 та кредиторами, у відповідності з Порядком продажу активів в рахунок погашення податкового боргу боржника в процедурах банкрутства, затвердженим Міністерством економіки України від 07.06.2001 №123, а тому підстави для визнання їх недійсними відсутні.

Відповідач у письмовому відзиві на позов та відповідних письмових поясненнях проти уточнених позовних вимог заперечив у повному обсязі. В обґрунтування заперечень посилався на те, що укладені між ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" та ЗАТ "Бринкфорд" договори купівлі-продажу майна № 147 від 07.05.2002 та № 276 від 27.07.2002 на момент їх укладення повністю відповідали діючому законодавству щодо укладення договорів, яке діяло на той час, підстави для визнання їх недійсними –відсутні.

Також відповідач зазначав про те, що згідно вимог законодавства, яке діяло на час укладення договорів купівлі-продажу майна № 147 від 07.05.2002 та № 276 від 27.07.2002, заборони щодо приватизації мобілізаційних потужностей встановлено не було, оскільки законодавчо визначеного поняття мобілізаційних потужностей на той час не існувало. Відповідну заборону було встановлено Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", який набрав чинності лише 06.04.2005 та зворотної сили не має.

Наведені вище обставини, на думку відповідача, підтверджують те, що спірні договори купівлі-продажу укладені у встановленому законом порядку, а тому підстави для визнання їх недійсними згідно статті 48 Цивільного кодексу УРСР відсутні.

Рішенням Господарського суду міста Києва від 23.04.2007 (суддя Хрипун О.О.) у позові відмовлено повністю.

Постановою Вищого Господарського суду України від 17.12.2008 касаційне подання прокуратури Луганської області залишено без задоволення, рішення Господарського суду міста Києва від 23.04.2007 залишено без змін.

Постановою Верховного Суду України від 03.03.2009 у справі № 22/77-17/277 скасовано постанову Вищого Господарського суду України від 17.12.2008 та рішення Господарського суду міста Києва від 23.04.2007, а справу направлено на новий розгляд до господарського суду першої інстанції.

Верховний Суд України в постанові від 03.03.2009 у справі № 22/77-17/277 зазначив, що наявність обмежень для укладання керуючим санацією спірних договорів купівлі-продажу майна, відповідно до яких до ЗАТ "Бринкфорд" придбало будівлі, споруди та технологічне устаткування Державного підприємства виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" не було досліджено господарськими судами з належною повнотою. Таким чином, на думку Верховного Суду України, висновок господарського суду першої інстанції з яким погодився Вищий господарський суд України про законність укладення керуючим санацією спірних договорів купівлі-продажу майна боржника є передчасним і не ґрунтується на вимогах закону.

За резолюцією Голови Господарського суду міста Києва справу № 22/77-17/277 передано на розгляд судді Балац С.В.

Ухвалою від 30.03.2009 справа № 22/77-17/277 прийнята до провадження судді Балац С.В., присвоєно їй № 22/77-17/277-45/128 та призначено до розгляду на 23.04.2009.

Ухвалою від 23.04.2009 розгляд справи відкладався на 20.05.2009.

Під час нового розгляду справи позивач 2 надав суду додаткові пояснення, в яких проти задоволення позову заперечив та зазначив наступне.

Майно, реалізоване за спірними договорами не використовувалось для виробництва "спеціальної продукції" для потреб держави. Навіть укладений між ДП ВО "Луганський Верстатобудівний завод" та ЗАТ "Луганський патронний завод" 11.10.2002 договір оренди не містить всіх істотних умов договору такого виду та жодне майно за цим договором в оренду не передавалося, що свідчить про те, що відчужене майно за спірними договорами не було цікавим для ЗАТ "Луганський патронний завод".

Більш того, позивач 2 зазначив, що постановою Кабінету міністрів України від 30.06.1998 № 987 був затверджений перелік підприємств з яких виділялися структурні підрозділи для створення на їх базі державних підприємств, куди входило Державне підприємство виробниче об'єднання "Луганський верстатобудівний завод". В наступному Мінпромполітики України керуючись Указом Президента України від 27.01.1998 № 62/98 та економічними розрахунками з п'яти варіантів реструктуризації патронного виробництва обрало варіант 2.3 з урахуванням створення цілісного майнового комплексу Державне підприємство (далі - ДП) "Луганський патрон" у відповідності до указу Президента України від 03.09.2001 № 762/2001. Мінпромполітики України в свою чергу, як орган, уповноважений управляти державним майном відповідно до п. 3.4. цього порядку, наказом від 25.04.2002 № 204 затвердив розподільчий баланс з переліком майна, що включається до складу створеного цілісного майнового комплексу Державного підприємства "Луганський патрон", яке не підлягало приватизації.

Також, на думку позивача 2, прокурор хибно вважає що при укладення спірних договорів була порушена норма п. 5 ст. 5 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", оскільки вказані норми застосовуються до юридичних осіб – підприємств, які є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому

порядку з переліку таких об'єктів. При цьому, Законом України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" від 07.07.1999 до затвердженого переліку підприємств включено тільки спеціальне виробництво ДП ВО "Луганський Верстатобудівний завод", яке не є юридичною особою. Позивач 2 вважає, що саме на базі вказаного спеціального виробництва і було створене ДП "Луганський патрон", а майно відчужене за спірними договорами не входило до складу спеціального виробництва, а тому на таке майно не поширювалася заборона приватизації.

Позивач 2 стверджує, що прокуратура хибно вважає що відчужене за спірними договорами майно належить до виробничих потужностей мобілізаційного призначення, оскільки мобілізаційне завдання 1986 розрахункового року перестало існувати після прийняття Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" від 21.10.1993 та постанови Кабінету міністрів України від 06.05.2001 (щодо скасування мобілізаційного завдання 1986 розрахункового року). При цьому старі мобілізаційні потужності не могли бути використані за призначенням, через зміну номенклатури набоїв. Завдань по створенню нових мобілізаційних потужностей не проводилось за відсутності нового мобілізаційного завдання.

Крім того, позивач 2 зазначає, що жодної заборони на відчуження майна, яке раніше відносилось до потужностей мобілізаційного призначення законами України не передбачено.

Відповідач проти задоволення позову заперечив та зазначив, що аналіз положень чинних на момент виникнення спірних відносин і на сьогоднішній день редакцій Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" від 07.07.1999 переконливо свідчить, що до затвердженого законодавцем переліку об'єктів права державної власності, які не підлягають приватизації, включене саме спеціальне виробництво державного підприємства –виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод", що не є відокремленою юридичною особою, а структурним підрозділом підприємства –боржника.

Відповідач зазначає, що на виконання указу Президента України від 03.09.2001 № 792т/2001 в частині виділення спеціального виробництва для створення на його базі окремого державного (казенного) підприємства по виготовленню спеціальної продукції, Міністерство промислової політики України керуючись економічними розрахунками та затвердженим ухвалою арбітражного суду Луганської області Планом санації Боржника (розробленим регіональним агентством з питань банкрутства Мінекономіки України) видало наказ від 25.04.2002 № 204, яким прийнято рішення про створення нового підприємства та затверджено статут державного підприємства "Луганський патрон". А вже 29.04.2002 все обладнання спеціального виробництва ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" передано новоствореному підприємству згідно Акту прийому-передачі основних засобів, підписаному уповноваженими представниками Боржника та державного підприємства "Луганський патрон", Міністерство промислової політики України затвердило розподільчий баланс, а державне підприємство "Луганський патрон" зареєстровано відділом ліцензування, державної реєстрації та міського реєстру Луганської міськради. Отже, на думку відповідача, починаючи з 29.04.2002 (з дати реєстрації ДП "Луганський патрон", затвердження розподільчого балансу та підписання акту прийому-передачі основних засобів) спеціальне виробництво державного підприємства – виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" юридично та фактично перестало існувати, а на його виробничих потужностях почало діяти ДП "Луганський патрон".

Враховуючи викладене, відповідача вважає, що норми п. 5 ст. 5 та п. 5 ст. 17 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" в частині обмежень в процедурі санації чи ліквідації частини ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", що залишилась після затвердження Міністерством промислової політики України розподільчого балансу, не застосовується. І в даному випадку слід керуватися положеннями ст. 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", в якій визначено порядок продажу частини майна боржника на відкритих торгах.

В судовому засіданні 20.05.2009 за згодою прокурора, представників позивача 2 та відповідача, оголошено вступну та резолютивну частині рішення.

Заслухавши прокурора, представників позивача 2 та відповідача, дослідивши наявні у матеріалах справи докази, суд –

ВСТАНОВИВ:

26.06.2001 ухвалою Арбітражного суду Луганської області № 12/1306 було введено процедуру санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" строком на 12 місяців та призначено керуючим санацією Портнова Миколу Миколайовича (ліцензія № 047579 від 19.06.2001).

12.10.2001 ухвалою Господарського суду Луганської області № 12/1306 було затверджено План санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", який було схвалено комітетом кредиторів ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" протоколом № 4 від 26.09.2001 та погоджено Міністерством промислової політики України з зауваженнями, які враховані в Плані санації.

27.02.2002 ухвалою Господарського суду Луганської області № 12/1306 затверджено доповнення та зміни до Плану санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", схвалені на засіданні комітету кредиторів протоколом № 5 від 31.01.2002 та погоджені з Міністерством промислової політики України.

Відповідно до розділу 9 Плану санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" (зі змінами та доповненнями, затвердженими ухвалою Господарського суду Луганської області № 12/1306 від 27.02.2002) (надалі - План санації), було передбачено право укладення керуючим санацією всіх значних угод і угод, в яких є зацікавленість.

Планом санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" передбачені заходи щодо відновлення платоспроможності боржника, в тому числі: реструктуризація підприємства, операційна та фінансова реструктуризація. На другому етапі реструктуризації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" передбачене виділення спеціального виробництва (із заданими мобілізаційними потужностями) по виготовленню боєприпасів до стрілецької зброї, створення спеціального конструкторсько-технологічного бюро "Патрон" з подальшою організацією на їх базі державного (казенного) підприємства по виготовленню спеціальної продукції на експорт та для задоволення потреб національної безпеки та оборони України.

Пункт 9.3.2 розділу 9 Плану санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" передбачав наступні джерела погашення заборгованості: розпродаж запасів низько ліквідної готової продукції та товарів народного споживання, сировини, матеріалів та незавершеного виробництва, які не використовуються в виробництві, реалізація металобрухту, надлишкових основних фондів, надлишкового обладнання, інвестиційні кошти. Очікувані надходження від продажу обладнання складала не менше 7645,1 тис.грн., а загальна сума коштів від реалізації незадіяних в господарській діяльності активів очікувано повинна була скласти 11811 тис.грн.

В наступному ухвалою Господарського суду міста Києва від 14.12.2005 продовжено строк процедури санації боржника на 1 рік, зобов'язано керуючого санацією розробити, узгодити з Міністерством промислової політики України та подати на затвердження суду до 30.01.2006 року зміни до плану санації боржника в частині коригування розмірів та строків погашення кредиторської заборгованості тощо. Постановою Верховного Суду України від 03.10.2006 вказана ухвала залишена в силі.

Отже, Верховним Судом України підтверджено законність та правильність застосування місцевим господарським судом норм матеріального та процесуального права щодо затвердження Плану санації.

Законом України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" від 07.07.1999 № 847-XIV затверджено Перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. До вказаного переліку включено "Спеціальне виробництво Виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод".

Оскільки зазначене спеціальне виробництво Виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" не є юридичною особою, а є майном призначеним для створення спеціальної продукції, то обмеження накладене Законом України від 07.07.1999 № 847-XIV стосується не всього ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", а лише частини майна останнього, яке і є "спеціальним виробництвом".

Постановою Кабінету міністрів України "Про перетворення державних підприємств у казенні" від 30.06.1998 № 987 був затверджений перелік підприємств з яких виділялися структурні підрозділи для створення на їх базі державних підприємств. До вказаного переліку входило ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", з якого підлягав виділенню структурний підрозділ для створення на його базі державного підприємства.

На виконання цієї постанови Кабінету міністрів України Міністерством промислової політики України видано наказ "Щодо визначення структурних підрозділів підприємств для створення на їх базі державних підприємств" від 01.09.1998 № 308.

Міністерство промислової політики України наказом "Щодо створення Державного підприємства "Луганський патрон" від 25.04.2002 № 204 створило Державне підприємство "Луганський патрон" на базі спеціального виробництва ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" шляхом його відокремлення. Цим же наказом затверджено Статут Державного підприємства "Луганський патрон" та зобов'язано керуючого санацією ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" Портного М.М. забезпечити передачу з балансу підприємства, а в.о. директора ДП "Луганський патрон" Некрасову П.К. прийняти на баланс майно. Факт прийому передачі майна оформити актом приймання-передачі.

Згідно належним чином засвідченої копії Свідоцтва про державну реєстрацію (перереєстрацію) суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи 29.04.2002 року зареєстровано Державне підприємство "Луганський патрон", про що зроблено запис № 25370169Ю0032228.

29.04.2002 між ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" та ДП "Луганський патрон" складено акт прийому-передачі основних фондів, затверджений керуючим санацією Портним М.М.

Отже, за вказаним актом від 29.04.2009 спеціальне виробництво ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" було передано ДП "Луганський патрон". Відповідно, починаючи з 29.04.2002 (з дати реєстрації ДП "Луганський патрон" та підписання акту прийому-передачі основних засобів) спеціальне виробництво ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" юридично та фактично перестало існувати, а на його виробничих потужностях почало діяти ДП "Луганський патрон" із спеціальним виробництвом.

Виконуючи приписи ст. 111-21 ГПК України місцевий господарський суд дослідивши норми Закону України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" від 07.07.1999 № 847-XIV дійшов висновку про відсутність обмежень для укладання керуючим санацією спірних договорів купівлі-продажу майна.

Відповідно до статті 1 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) санація –це система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнання боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємства, боргів і капіталу та (або) зміну організаційно-правової та виробничої структури боржника.

Згідно п. 5 ст. 5 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) положення цього Закону застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому порядку з переліку таких об'єктів.

Відповідно до пункту 4 статті 17 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) з дня винесення ухвали про санацію припиняються повноваження керівника боржника, управління боржником переходить до керуючого санацією, якщо інше не передбачено цим Законом.

Пунктом 5 статті 17 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) зокрема визначено, що керуючий санацією має право самостійно розпоряджатися майном боржника з урахуванням обмежень, передбачених цим Законом та укладати від імені боржника цивільно-правові угоди.

Пунктом 9 статті 17 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) визначено, що власник майна боржника (орган управління майном боржника) не може обмежувати повноваження керуючого санацією щодо розпорядження майном боржника. Значні угоди та угоди, щодо яких є заінтересованість, укладаються керуючим санацією тільки за згодою комітету кредиторів, якщо інше не передбачено цим Законом або планом санації.

Враховуючи те, що спеціальне виробництво ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" починаючи з 29.04.2002 юридично та фактично перестало існувати, а на його виробничих потужностях почало діяти ДП "Луганський патрон", то обмеження передбачені нормами п. 5 ст. 5, п. 5. ст. 17 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" не застосовуються до відчуження майна ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" за спірними договорами.

Натомість підлягають застосуванню норми ст. 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів), в якій визначено порядок продажу частини майна боржника на відкритих торгах.

Суд на підставі викладеного встановив, що обмежень щодо розпорядження майном боржника Планом санації встановлено не було, а згідно розділу 9 Плану санації, який було затверджено комітетом кредиторів протоколом № 4 від 26.04.2001, керуючий санацією Портной М.М. для вжиття заходів щодо відновлення платоспроможності боржника був наділений повноваженнями на укладення значних угод і угод, в яких є зацікавленість, а тому судом відхиляється твердження прокурора про те, що керуючий санацією Портной М.М. не був наділений повноваженнями щодо укладення договорів від імені боржника –ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод".

07.05.2002 в м. Луганську регіональним агентством з питань банкрутства в Луганській області в якості організатора було проведено аукціон з продажу майна боржника в процедурах банкрутства, результати якого оформлені протоколом № 3 (затверджений головою регіонального агентства з

питань банкрутства в Луганській області) згідно якого переможцем щодо придбання технологічного обладнання позивача 2 було визначено відповідача –ЗАТ "Бринкфорд".

07.05.2002 між позивачем 2 - ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", як продавцем, та відповідачем –ЗАТ "Бринкфорд" (переможцем аукціону), як покупцем, було укладено Договір № 147 купівлі-продажу технологічного устаткування на аукціоні (далі - Договір № 147).

Відповідно до умов Договору № 147 позивач 2 зобов'язався передати у власність відповідача технологічне устаткування у кількості 570 одиниць відповідно до доданого до Договору переліку устаткування, а відповідач зобов'язався прийняти зазначене устаткування (п.1.1) й оплатити за нього ціну в сумі 7958620,80 грн. (п. 1.4).

Як встановлено судом, спірний Договір № 147 підписаний повноважними представниками покупця, а саме: Президентом Керезь І.М., та продавця – керуючим санацією Портним М.М., призначеним ухвалою арбітражного суду Луганської області від 26.06.2001 № 12/1306, та посвідчено відповідними печатками кожної з сторін.

Згідно з платіжним дорученням № 3120 від 21.05.2002 на суму 7 958 620,80 грн. відповідачем було перераховано позивачу 2 грошові кошти в сумі 7 958 620,80 грн. за придбане устаткування за Договором № 147.

Передача у власність відповідачу устаткування за Договором № 147 підтверджується Актом прийому-передачі майна від 07.05.2002, підписаного повноважними представниками покупця та продавця та посвідченого печатками сторін.

27.07.2002 в м. Луганську регіональним агентством з питань банкрутства в Луганській області було проведено аукціон з продажу майна боржника в процедурах банкрутства, результати якого оформлені протоколом № 11 (затверджений головою регіонального агентства з питань банкрутства в Луганській області), згідно якого переможцем щодо придбання технологічного обладнання позивача 2 було визначено відповідача –ЗАТ "Бринкфорд".

27.07.2002 між позивачем 2 - ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", як продавцем, та відповідачем –ЗАТ "Бринкфорд" (переможцем аукціону), як покупцем, було укладено Договір № 276 купівлі-продажу технологічного устаткування на аукціоні (далі - Договір № 276).

Відповідно до умов Договору № 276 позивач 2 зобов'язався передати у власність відповідача технологічне устаткування у кількості 2811 одиниць відповідно до доданого до Договору переліку устаткування, а відповідач зобов'язався прийняти зазначене устаткування (п.1.1) й оплатити за нього ціну в сумі 9009717,00 грн. (п. 1.4).

Як встановлено судом, спірний Договір № 276 підписаний повноважними представниками покупця, а саме: Президентом Керезь І.М., та продавця – керуючим санацією Портним М.М., призначеним ухвалою арбітражного суду Луганської області від 26.06.2001 № 12/1306, та посвідчено відповідними печатками кожної з сторін.

Згідно платіжних доручень № 6 від 13.08.2002 на суму 8 600 184,45 грн. та № 3661 від 23.07.2002 на суму 409532,55 грн. відповідачем було перераховано позивачу 2 грошові кошти загалом в сумі 9009717,00 грн. за придбане устаткування за Договором № 276.

Передача у власність відповідачу устаткування за Договором № 276 підтверджується Актом прийому-передачі майна від 22.07.2002, підписаного повноважними представниками покупця та продавця та посвідченого печатками сторін.

Пунктом 4 статті 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) зобов'язано переможця торгів заплатити продажну ціну майна боржника в строк, передбачений протоколом або договором купівлі-продажу, але не пізніше місяця після дня проведення торгів.

Таким чином, судом встановлено, що Договір № 147 від 07.05.202 та Договір № 276 від 27.07.2002 було виконано кожною з сторін у повному обсязі у відповідності з умовами зазначених договорів, а саме: продавцем (позивачем 2) було передано відповідачу об'єкт продажу –технологічне устаткування, а покупцем (відповідачем) було повністю сплачено у встановлені договорами строки ціну устаткування, визначену договорами, що підтверджується відповідними платіжними дорученнями, а тому судом відхиляється твердження прокурора у позові про те, що сторонами було порушено умови спірних договорів щодо передачі та строків оплати майна.

До того ж, рішеннями комітету кредиторів ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" , оформленими Протоколом № 7 від 25.07.2002 та Протоколом № 8 від 02.10.2002 по питанням порядку денного щодо розгляду звіту керуючого санацією про виконання Плану санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", більшістю присутніх голосів було постановлено про схвалення дій керуючого санацією Портним М.М. щодо укладення спірних договорів по реалізації устаткування для виконання Плану санації.

Реалізоване за спірними договорами устаткування до мобілізаційних потужностей не належало, і жодної заборони на його приватизацію встановлено не було, оскільки відповідну заборону було встановлено Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", який набрав чинності лише 06.04.2005 та зворотної сили не має.

Більш того, мобілізаційне завдання 1986 року для ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" було скасовано постановою Кабінету міністрів України від 06.05.2001 № 168рт, а з 1986 обладнання мобрезерву на ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" не поновлювалося, що підтверджується листом Міністерства промислової політики України від 23.10.1998 № 9/3-2008.

Також твердження прокурора у позові про те, що при відчуженні за спірними договорами купівлі-продажу державного майна боржника, який знаходиться в процедурі санації, необхідна була згода державного органу, в компетенцію якого входить управління державним майном, у даному випадку –Фонду державного майна України та Міністерства промислової політики України, що передбачено п. 4 Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, - судом відхиляється з огляду на наступне.

Пунктом 3 Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, затвердженого наказом Фонду державного майна України № 1477 від 30.07.1999, (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів), дія цього Положення не поширюється на державне майно, порядок відчуження якого визначається окремими нормативно-правовими актами України.

Пунктом 2 статті 20 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) визначено, що продаж частини майна боржника - державного підприємства в процедурі санації проводиться відповідно до законодавчих актів з питань приватизації з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

Згідно пункту 5 статті 18 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів) схвалений комітетом кредиторів план санації та протокол засідання комітету кредиторів подаються керуючим санацією в арбітражний суд на затвердження не пізніше п'яти днів з дня проведення засідання комітету кредиторів.

Листом від 31.10.2001 № 10/4-3-316 Міністерство промислової політики України підтвердило перехід повноважень і функцій по управлінню боржника –ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" до призначеного ухвалою суду керуючому санацією Портному М.М.

Листом від 13.02.2003 № 10-20-1760 Фонд державного майна України повідомив про те, що дія Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, затвердженого наказом Фонду державного майна України № 1477 від 30.07.1999 в період санації не поширюється на державне майно, порядок відчуження якого визначається окремими нормативно-правовими актами України.

Таким чином, суд дійшов висновку, що Положення про порядок відчуження основних засобів, що є державною власністю, затвердженого наказом Фонду державного майна України № 1477 від 30.07.1999 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів), застосуванню при вирішенні даного спору не підлягає, оскільки порядок відчуження державного майна боржника, який перебуває у процедурі санації, визначається окремим нормативно-правовим актом –Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992.

Умовами Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 не було передбачено погодження відчуження частки державного майна боржника, оскільки в Плані санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" (зі змінами і доповненнями), схваленого на засіданні комітету кредиторів протоколом № 5 від 31.01.2002 та погодженого з відповідним державним органом - Міністерством промислової політики України, було передбачено реалізацію частини майна боржника та наділено керуючого санацією відповідними повноваженнями.

Щодо твердження прокурора у позові про те, що спірні договори № 147 від 07.05.2002 та № 246 від 27.07.2002 укладені між позивачем 2 та відповідачем всупереч Плану санації, оскільки устаткування, яке було реалізоване за зазначеними договорами є основними фондами, які не підлягали реалізації, судом встановлено наступне:

На виконання Плану санації та постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.1998 № 987 "Про перетворення державних підприємств у казенні" Міністерством промислової політики України наказом № 204 від 25.04.2002 на базі спеціального виробництва ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" шляхом відокремлення створене ДП "Луганський патрон", затверджений його Статут.

ДП "Луганський патрон" зареєстроване 29.04.2002. Відповідно до Статуту ДП "Луганський патрон" останнє засноване на державній власності і підпорядковане Міністерству промислової політики України та створене згідно Плану санації на базі спеціального виробництва ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод".

Згідно статті 4 Статуту ДП "Луганський патрон" основними напрямками діяльності підприємства є виробництво та озброєння боєприпасів, виробництво спеціалізованого технологічного обладнання.

Статут ДП "Луганський патрон" та Розподільчий баланс затверджені Міністерством промислової політики України.

Згідно Акту прийому передачі основних засобів від 29.04.2002 між ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" та ДП "Луганський патрон", ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" передав, а ДП "Луганський патрон" прийняв основні фонди згідно переліку. Акт прийому передачі основних засобів від 29.04.2002 підписаний повноважними представниками сторін та скріплений печатками підприємств.

Таким чином, судом приймається твердження позивача 2 про те, що після створення ДП "Луганський патрон", на його баланс по Акту прийому-передачі від 29.04.2002 позивачем 2 було передано основні фонди згідно переліку, а майно, яке залишилось у ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" і не було включено у перелік майна, яке було передано на баланс ДП "Луганський патрон", було реалізоване за спірними договорами відповідно до п. 9.3.1 Плану санації щодо реструктуризації активів.

В той же час матеріалами справи не підтверджуються доводи прокурора, з посиланням на договір оренди від 11.10.2002 № 449/9, про те що відповідач придбав майно, яке необхідне для спеціального виробництва ДП "Луганський патрон", оскільки згаданий договір фактично не набув чинності у зв'язку з тим, що майно за ним в оренду не передавалося, про що свідчить відсутність актів приймання-передачі майна та підтверджується поясненнями позивача 2.

Пунктом 4 Прикінцевих та перехідних положень Цивільного кодексу України встановлено, що до цивільних відносин, які виникли до набрання чинності Цивільного кодексу України, положення цього Кодексу застосовуються до тих прав та обов'язків, що виникли або продовжують існувати після набрання ним чинності.

Суд, врахувавши те, що правовідносини між позивачем 2 та відповідачем виникли внаслідок укладення та виконання спірних Договору № 147 від 07.05.2002 та Договору № 276 від 27.05.2002, тобто в період дії Цивільного кодексу УРСР, дійшов висновку, що до підстав визнання недійсними зазначених договорів повинні застосовуватися норми Цивільного кодексу УРСР, оскільки ці договори були укладені та виконані до набрання чинності Цивільним та Господарським кодексами України, а до наслідків визнання їх недійсними повинні застосовуватися норми Цивільного та Господарського кодексів України, які набрали чинності 01.01.2004.

Згідно п. 2 Постанови Пленуму Верховного суду України від 28.04.1978 року №3 "Про судову практику про визнання угод недійсними" угода може бути визнана недійсною лише з підстав і з наслідками, передбаченими законом. Вирішуючи спір про визнання угоди недійсною, суд повинен з'ясувати наявність тих обставин, з якими закон пов'язує визнання угод недійсними і настання відповідних юридичних наслідків.

Стаття 48 Цивільного кодексу УРСР, який діяв на момент укладення спірних договорів, встановлює, що недійсною є та угода, що не відповідає вимогам закону. По недійсній угоді кожна з сторін зобов'язана повернути другій стороні все одержане за угодою, а при неможливості повернути одержане в натурі - відшкодувати його вартість у грошах, якщо інші наслідки недійсності угоди не передбачені законом.

Відповідно до статті 216 Цивільного кодексу України, недійсний правочин не створює юридичних наслідків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю. У разі недійсності правочину кожна із сторін зобов'язана повернути другій стороні у натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення, зокрема тоді, коли одержане полягає у користуванні майном, виконаній роботі, наданій послугі, - відшкодувати вартість того, що одержано, за цінами, які існують на момент відшкодування.

Відповідно до статті 224 Цивільного кодексу УРСР, за договором купівлі-продажу продавець зобов'язується передати майно у власність покупцеві, а покупець зобов'язується прийняти майно і сплатити за нього певну грошову суму.

Частина 1 ст. 33 Господарського процесуального кодексу України передбачає, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Згідно частини 2 статті 34 Господарського процесуального кодексу України обставини справи, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування.

Суд, враховуючи вищевикладене, дійшов висновку, що спірні договори купівлі-продажу майна № 47 від 07.05.2002 та № 246 від 27.07.2002 були укладені між позивачем 2, який перебував на той час в процесі санації, та відповідачем на правомірних правових підставах, згідно вимог діючого на той час законодавства щодо укладення договорів, зокрема і з урахуванням вимог Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" від 14.05.1992 (в редакції, чинній на момент укладення спірних договорів), в межах повноважень сторін, вони не суперечили інтересам та умовам господарської діяльності сторін та держави, не порушували їх прав, жодна з сторін не зазнала ніякої шкоди з вини контрагента, спірні договори були направлені на виникнення правових наслідків: на отримання прибутку для відновлення платоспроможності боржника – з боку позивача 2, і отримання майна (технологічного устаткування у власність) – з боку відповідача, що не суперечило цілям їх діяльності, як продавцем (позивачем 2) так і покупцем (відповідачем) істотні умови договорів були виконані у повному обсязі та у визначені спірними угодами строки, що підтверджується належними доказами, які знаходяться в матеріалах справи.

Спірні договори підписані повноважними представниками покупця, а саме: Президентом Керезь І.М., та продавця – керуючим санацією Портним М.М., призначеним ухвалою арбітражного суду Луганської області від 26.06.2001 № 12/130б, який діяв в межах повноважень та у спосіб, наданих та передбачений Законом України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та Планом санації ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод", затвердженого ухвалою господарського суду Луганської області від 12.10.2001 № 12/130б (зі змінами та доповненнями згідно ухвали господарського суду Луганської області від 27.02.2002 № 12/130б).

Таким чином, суд дійшов висновку, що підстави для визнання Договорів купівлі-продажу технічного устаткування № 147 від 07.05.2002 та № 246 від 27.07.2002 недійсними у зв'язку з недодержанням вимог, додержання яких є необхідним для чинності правочину, передбачених статтею 48 Цивільного кодексу УРСР, – відсутні, а тому позовні вимоги Прокурора Луганської області в інтересах держави в особі Міністерства промислової політики та ДП ВО "Луганський верстатобудівний завод" про визнання недійсними договорів купівлі-продажу майна від 07.05.2002 № 147 і від 27.07.2002 № 276, укладених між Державним підприємством виробничого об'єднання "Луганський верстатобудівний завод" та ЗАТ "Бринкфорд", та зобов'язання сторін повернути все отримане кожною за зазначеними угодами не обґрунтовані, і задоволенню не підлягають.

Керуючись ст.ст. 33, 49, 82, 83, 84, 85 Господарського процесуального кодексу України, Господарський суд міста Києва, –

ВИРІШИВ:

1. В задоволенні позову відмовити повністю.
2. Рішення набирає законної сили після закінчення десятиденного строку з дня його підписання, оформленого відповідно до ст. 84 Господарського процесуального кодексу України.

Судя

Балац С.В.

Дата підписання 29.05.2009